

16.11.2015

ASIA: HE 77/2015 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIEKSI YLIOPISTOLAIN JA AMMATTIKORKEAKOULULAIN MUUTTAMISESTA

<http://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/HE+77/2015>

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry (myöhemmin Arene) kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Arene ry pitää tärkeänä, että suomalaisten korkeakoulujen mahdollisuuksia koulutusvientiin parannetaan ja monipuolistetaan. Nykytilanne ei mahdollista tutkintokoulutuksen vientiä, koska *lainsäädännön mukaan maksuja ei voida periä suoraan tai välillisesti opiskelijalta*. Kansainvälinen korkeakoulutus ja koulutusliiketoiminta perustuvat tutkintoon johtavan koulutuksen myyntiin välillisesti ja/ tai suoraan opiskelijoille.

Esitetty lakimuutos antaa suomalaisille korkeakouluille nykyistä paremmat edellytykset kansainvälisillä koulutusmarkkinoilla, sekä tilauskoulutuksessa että kansainvälisten tutkintojen markkinoinnissa suoraan EU/ETA- maiden ulkopuolelta tuleville opiskelijoille. Arenen näkemyksen mukaan koulutusvienti tukee myös kansainvälisten ohjelmien laadun kehittymistä.

Suomessa maksuja on peritty EU/ETA- alueen ulkopuolelta tulevilta opiskelijoilta määräaikaissa lukukausimaksukokeilussa (2010 - 2014). Ammattikorkeakoulujen osalta kokeilu jäi marginaaliseksi, sillä se kosketti vain maisteri-tason ohjelmia. Kokeilun aikana suurin osa ammattikorkeakoulujen kansainvälisistä tutkinto-ohjelmista oli tuolloin ammattikorkeakoulututkintotasoisia (bachelor), jotka siten eivät kuuluneet kokeiluun.

Arene pitää tärkeänä, että suomalainen julkisin varoin järjestettävä suomen- tai ruotsinkielinen korkeakoulututkintoon johtava koulutus säilyy edelleen lakiesityksessä kansainvälisille opiskelijoille maksuttomana.

Arene esittää kantanaan, että esitetty lakimuutos ei saa heikentää jatkossa ammattikorkeakoulujen perusrahoitusta, jota on leikattu voimakkaasti viime vuosina. On tärkeää, että hallituksen esityksen mukaisesti EU/ETA-alueen ulkopuolisilta opiskelijoilta perittävillä maksuilla ei ole vaikutusta korkeakoulujen valtion perusrahoitukseen. *Oleellista on, että maksuista kertyneet tuotot jäävät korkeakoulujen käyttöön koulutuksen laadun ja tukipalveluiden kehittämiseen korkeakoulujen strategioiden mukaisesti.*

Arene kannattaa esitettyä ammattikorkeakoululain muutosta (932/2014) 63 § ja 13 § sekä lisäystä 13a§ seuraavin perustein:

13 § Tilauskoulutus

Arene pitää perusteltuna, että ammattikorkeakoulu perii koulutuksen tilaajalta tilauskoulutuksen järjestämisestä vähintään siitä aiheutuvat kustannukset. *Keskeisin ja kannatettava muutos on se, että koulutuksen tilaajalla on oikeus periä tilauskoulutukseen osallistuvilta opiskelijoilta sen sijainti-valtion lainsäädännön tai oman käytäntönsä mukaisia maksuja.*

Esitetty säädösmuutos mahdollistaa suomalaisille ammattikorkeakouluille ulkomaalaisen korkeakoulun kanssa selllaisten yhteis- ja kaksoistutkintojen toteuttamisen, josta ulkomainen korkeakoulukumppani perii omasta osuudestaan maksuja. Muutos on oleellinen kansainvälisen korkeakouluyhteistyön kannalta.

Yhä kasvavampi osa kansainvälisestä korkeakouluyhteistyöstä toteutuu Master-tason opinnoissa, joka ammattikorkeakouluissa tarkoittaa ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja (YAMK). Arene esittää, että kansainvälisissä yhteyksissä toteutettu suomalainen ammattikorkeakoulutus olisi kaikilta osin selkeästi ja kilpailukykyisesti säännelty. Nyt tilanne ei ole suomalaisten ammattikorkeakoulujen kannalta kilpailukykyinen Master-tasoisien koulutuksen osalta. YAMK- opintoihin vaadittava 3 vuoden työkokemusvaatimus poikkeaa kansainvälisistä käytännöistä.

Arene esittää, että kansainvälisessä korkeakouluyhteistyössä opiskelijoilta ei pääsyvaatimuksena vaadittaisi YAMK- opintoihin nykylainsäädännön mukaista kolmen vuoden työkokemusta. Tämä muutos vauhdittaisi suomalaisten ammattikorkeakoulujen kansainvälistä korkeakouluyhteistyötä, kilpailukykyä ja laatua. Käytännössä kolmen vuoden työkokemusvaatimus kansainvälisiltä opiskelijoilta hidastaa ja estää Master-tason kansainvälisen korkeakouluyhteistyön kehittymisen.

13 a § Tutkintoon johtavasta vieraskielisestä koulutuksesta perittävät maksut

Arenen näkemyksen mukaan esitys on kannatettava ja lukuvuosimaksun minimi, vähintään 1 500 euron lukuvuodessa on tasoltaan kohtuullinen. Esitys mahdollistaa sen, että ammattikorkeakoulut voivat autonomiansa ja strategiansa pohjalta joustavasti vastata koulutusmarkkinoiden muutoksiin, sekä huomioida eri koulutusalojen kustannukset, erityispiirteet sekä koulutuksen kysynnän.

Arene kannattaa esitystä joustavasta apurahajärjestelmästä, sillä se tukee autonomisten korkeakoulujen omaa opiskelijarekrytointia sekä yhteisten apurahajärjestelmien kehittämistä.

Apurahajärjestelmien kehittämisessä on keskeistä, että ammattikorkeakouluosakeyhtiöillä on mahdollisuus ottaa vastaan ulkopuolisia lahjoituksia, esim. elinkeinoelämältä ja yksityishenkilöiltä.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

Markku Lahtinen
puheenjohtaja

Riitta Rissanen
toiminnanjohtaja